

Issues GR2018

Wat houdt gemeenten de komende tijd bezig? Wat zijn de onderwerpen in de komende gemeenteraadverkiezingen?

1. De uitwerking van het sociaal domein

Sinds 2015 zijn de gemeenten verantwoordelijk voor nieuwe taken op het gebied van maatschappelijke ondersteuning, jeugdzorg en arbeidsparticipatie. 2015 en 2016 waren de jaren van invoering. Nu is het zaak dat de transformatie die deze wetgeving beoogt op gang komt, zodat dit traject daadwerkelijk tot maatschappelijk rendement zal leiden.

- *Kwetsbare inwoners*: Goede zorg en ondersteuning voor kwetsbare inwoners
- *Kansengelijkheid voor alle kinderen*: wegwerken of voorkomen van alle soorten achterstanden bij kinderen: onderwijs, sport- en cultuurdeelname, verbinden van de leefwereld van thuis, de school en de buurt
- *Eenzaamheid*: Voorkomen van zorg en ondersteuning door goede voorliggende voorzieningen, waardoor iedereen mee kan (blijven) doen in de samenleving
- *Armoede/schulden*: voorkomen en oplossen van armoede/schulden. Zorgen dat mensen kunnen blijven participeren.
- *Werk*: genoeg werk in de omgeving voor de inwoners, met daarbij specifieke aandacht voor groepen waar dat lastig gaat: mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt, mensen met een arbeidsbeperking e.d., oud, nieuw én toekomstig vakmanschap.
- *Integratie/samenleven*: hoe vinden nieuwkomers een goede plek.

2. De invoering van de nieuwe Omgevingswet

De nieuwe Omgevingswet voegt 26 'oude' wetten op het gebied van de fysieke leefomgeving samen. Ruimtelijke ontwikkeling wordt daarin integraal benaderd, waarbij ook andere (sociale) doelstellingen een plek krijgen. Bedoeling is dat deze wet in 2019 van kracht wordt.

- *Wonen*: voldoende en passende woningen, een schone, en veilige openbare ruimte, ruimtelijke kwaliteit en toekomstbestendige buurt.
- *Veiligheid*: radicalisering, georganiseerde criminaliteit e.d., vooral in grotere steden
- *Leefbaarheid en aantrekkelijkheid*: in grote steden gaat dat over de balans tussen de aantrekkelijkheid van veel voorzieningen, evenementen e.d. enerzijds en het tegengaan van verloedering en omgaan met grote bezoekersstromen en overlast van toerisme en evenementen anderzijds. In andere gebieden gaat het eerder over vraagstukken als: vergrijzing, krimp, aantrekkelijk vestigingsklimaat. De rol van maatschappelijke voorzieningen is daarin belangrijk. Recreatie en toerisme als bron van inkomsten.
- *Duurzaamheid*: minder afval, minder CO2, meer alternatieve energiebronnen.
- *Sociale cohesie*: 'gescheiden werelden', 'parallele samenlevingen', 'bubbels' – hoe die te verbinden, andere manieren om inwoners te betrekken, andere vormen van participatie en communicatie.

3. Reorganisaties

Op veel plaatsen in het land worden gemeentelijke organisaties gereorganiseerd of taken anders belegd. Decentralisaties en de veranderende verhouding tussen burger en overheid

zijn hiervoor de aanleiding. Sleutelwoorden: schaalvergroting en robuuste dienstverlening, maar ook maatwerk voor de burger.

- *Vernieuwing organisatie en bestuur*: andere manier van werken, minder top-down, meer in netwerken, meer zeggenschap bij inwoners en organisaties, meer inspelen op initiatieven in de samenleving.
- *Maatschappelijke innovaties*: burgers die heft in eigen handen nemen, 'do it yourself' (coöperaties, open clubs sport en cultuur (!))
- *Veranderende relatie tussen overheid en burgers*: wat verwachten burgers van lokale bestuurders, hoe zien bestuurders zichzelf en in hoeverre matcht dit met elkaar? Ambtenaar en bestuurder zijn meer vervlochten en doorlopend in dialoog met burgers,

4. Gemeentelijke en ambtelijke fusies

Nederland telt nu 388 gemeenten en dat worden er elk jaar minder. Gemeentelijke fusies zijn natuurlijk veranderoperaties.

- *Bestuurskracht*: kleinere gemeenten kunnen niet alle taken zelfstandig aan, fuseren is vaak niet gewenst, regionale samenwerkingen zijn democratisch gezien ingewikkeld. Grote(re) gemeenten: centraal beleid versus gebiedsgerichte aanpak.
- *Regionale samenwerking*: tussen gemeenten, schakelen tussen lokaal en regionaal, slim samenwerken.

Bronnen

- Onderwerpen op [VNG Jaarcongres 2017](#)
- [VNG Magazine](#)
- [Rapport verandercapaciteit gemeenten. Het uur van de waarheid... kunnen gemeenten leveren?](#)
- Verschillende verkiezingsprogramma's politieke partijen